

Hostomice

Kraj: Středočeský

Správní obvod: Hořovice

Nadmořská výška: 361 m n. m.

Počet obyvatel: 1 704

Adresa URL: www.hostomice.cz

Okres: Beroun

GPS souřadnice: 49.825259N, 14.045604E

První pís. zmínka: 1343 (680 let)

PSČ: 267 24

Historie obce Hostomice

První historické zprávy o Hostomicích jsou ze 14. století, přesněji z roku 1343. Do té doby byly Hostomice trhovou vsí. Podle tradice ležela původní trhová ves severněji než dnešní Hostomice, v místech, kde se říká "Ve Starých městech". Na počátku 14. století vlastnil Vilém Zajíc z Valdeku některé statky v Hostomicích a rozhodl se vyzdvihnout Hostomice na městečko. Požádal proto krále Jana Lucemburského o povolení. Svůj záměr však nedokončil. Padl 9.10.1319 v bitvě u Dachova v Bavorsku. Jeho syn Zbyněk zdědil statky v Hostomicích a listinou z roku 1319 mu potvrzuje král darování pozemku k založení městečka. Teprve 3.5.1343 potvrzuje pražský purkrabí Hynek Berka z Dube výsady městečka a uděluje další, např. právo purkrechtní a právo jedné míle. Při zřízení karlštejnského děkanství císařem Karlem IV. dne 27.3.1357 byly Hostomice připojeny ke Karlštejnu a od té doby užívaly název "královské ochranné a svobodné městečko". Tento vztah trval až do roku 1848. Obyvatelé Hostomic měli za povinnost zásobovat hradní posádku potravinami a jinými naturáliemi. Roku 1416 získaly právo mílové, důležité pro ochranu zájmů zdejších řemeslníků. V roce 1421 táhl Hostomicemi z Dobříše na Plzeň Jan Žižka se svým vojskem a v roce 1434 putovali hostomickou krajinou táboritě a sirotci od Plzně ku Praze a k nešťastným Lipanům. Výsady městečka potvrzovali postupně všichni panovníci, např. Ferdinand I. Habsburský dovolil Hostomicím pečtit místo zeleným voskem voskem červeným, což znamenalo zvýšení vážnosti obce. V roce 1611 prošlo městem vojsko Pasovských, táhnoucí od Příbrami do Prahy. A stejnou cestou se vracelo, přičemž loupilo a nakládalo s lidmi "hůře než Turci".

Během třicetileté války Hostomice úplně vypálili švédové (1639). Po válce jim zůstala jediná výsada, těžit dřevo v Brdských lesích. O toto právo se však musely často soudit se svými sousedy. Do historie Hostomic se nejvíce zapsalo privilegium císaře Karla VI., který na žádost obce z května 1732 povýšil dosavadní městečko na město a udělil mu 29.11.1738 znak korunovaného českého lva v červeném poli.

(Pro úplnost, výsady města potvrdila v roce 1754 i císařovna Marie Terezie a jako poslední císař František Josef I.). Městem byly Hostomice až do 50. let 20. století. Statut města byl obnoven usnesením předsednictva České národní rady na návrh vlády České republiky v roce 1992.

Důležitým faktorem byla pro město v 19. století výstavba školy v roce 1822 (dnešní pošta) a v roce 1875 se stal dosud filiální kostel spadající pod faru v Bezdědicích konečně farním kostelem (první farář Antonín Kozler, slavnostní uvedení bylo ve dnech 11. a 12. 9.1875). Dnes nemá kostel samostatného faráře. Roku 1848 uvědoměl občané města, jako hostomická garda v počtu 35 gardistů v čele s nadporučíkem Janem Skřivanem spěchali přes Drahovice a Svinaře na pomoc Praze. Cestou se k nim nikdo nepřidal a výprava skončila dříve, než dorazila do Prahy, neboť gárdisté byli v Chuchli rozehnáni vojskem. Město stihly velké požáry s katastrofálními důsledky, což souviselo s nedostatkem vody. Město

tomu čelilo vybudováním osmi požárních nádrží přímo na náměstí.

Národní uvědomění a kulturní činnost byly v Hostomicích v 19. století a v 1. polovině. 20. století na vysoké úrovni. Již v roce 1817 byl založen spolek divadelních ochotníků a v roce 1849 vznikl čtenářský spolek "Slovanská lípa" (ustavující schůze se konala 29.4.1849, byly ujednány stanovy spolku) a tím byl položen základ k založení obecní knihovny jako první na okrese.

Dne 26. února 1866, v den výročního trhu, došlo v Hostomicích ke vzpouře cvočkařů. Ti se vzbouřili proti Židu Brunnerovi, kupci a obchodníku, který jejich cvočky skupoval a prodával dál. Dělníky byl nařčen z toho, že je okrádá. Dav byl tak rozvášněn, že ani četník či pan farář nedokázali konfliktu zamezit. Brunnerův krámk byl zdemolován a vykraden a samotný Brunner si zachránil život útekem.

Povstání se však rychle rozšířilo. Během dne byly v Hostomicích a okolí vydrancovány všechny židovské obchody 1) Tyto bouře však veřejnou veřejnost seznámily s postavením cvočkařů, a to především díky Nerudově reportáži "Výlet do kraje bídy", která byla uveřejněna v Národních listech. Při kladení základních kamenů k Národnímu divadlu dne 16. 5. 1868 vyslaly Hostomice do Prahy deputaci (Eduard Čermák, Emanuel Greif, Leopold Vítek) a dvanáct členů pěveckého sboru i s praporem. Na stavbu Národního divadla věnovalo město 100 zlatých.

Hostomice byly známy v širokém okolí jako hudebně pokročilé. Podnikaví studenti si tu totiž roku 1878 usmyslili nacvičit a provést Prodanou nevěstu. Dopsali Smetanovi a dostali odpověď s ujištěním, že svoluje a všechny účinkující pozdravuje. Představení se konalo několikrát od prvního do patnáctého září k velkému nadšení hostomických obyvatel. Toto provedení opery bylo jedním z prvních pořádaných mimo Prahu. Prodaná nevěsta byla v Hostomicích potom hrána 1898 a znovu v roce 1910 a sice 13., 20. a 28. března 1910, u příležitosti třicetiletého trvání čtenářské besedy - tehdy ji nastudoval sedlák Ludvík Skřivan a učitel Vítek. Snímky z tohoto nastudování byly dokonce zveřejněny v časopise Český svět s názvem "Kulturní činnost českého venkova".

Nová provedení se uskutečnila 15., 17. a 24. srpna 1913, dále 25. prosince 1921, 1. ledna a 25. května 1922. Hostomiční ochotníci vystoupili 28. května 1922 s Prodanou nevěstou i v Žebráku. K uctění 100. narozenin skladatele byl 18. 5. 1924 pořádán koncert jeho skladeb a nastudována opera Hubička, která byla uvedena ve dnech 18.5., 8., 9. a 15. 6. 1924 v Hostomicích a 9. 7. 1924 v Hořovicích. Krátce potom si Hostomičtí troufli i na Verdiho Traviatu. To už s nimi tehdy spolupracoval hostomický rodák, lékař a hudební nadšenec MUDr. Josef Greif, který potom, jako zakladatel Orchestrálního sdružení v Praze, stál u kolébky České filharmonie. Činnost divadelních kroužků pokračovala až do roku 1962, kdy byla uvedena poslední divadelní hra "Kolébka".

